

זמן קריאת שמו"ת למצוה מן המובחר

מעתיקים כסתימת לשון הטור והשו"ע "מיום ראשון ואילך".

ודע, כי כשחל יו"ט בשבת, ופרשת השבוע הבא קורין כבר במנחה ובשני וחמישי שבשבת הקודמת, מכל מקום אין⁵⁶ זמן קריאת שמו"ת מתחיל אלא מיום ראשון של שבוע הבא, ולא אמרין שהגיע זמנו מאז שהתחילו הציבור לקרוא בשבוע שעבר. ומאידך אם חל יו"ט באמצע השבוע, אין זה סיבה לומר שקריאת שמו"ת מתחלת לאחר יו"ט, אלא מיום ראשון ואילך זמן קריאת שמו"ת, כולל ביו"ט עצמו (זולת פרשת וזאת הברכה שזמנו מתחיל מהושענא רבא, ופרשת בראשית שזמנו מתחיל ממוצאי שמחת תורה, וכדלהלן אות ט"ו).

ז. סעי' ד', שו"ע: מצוה מן המובחר שישלים אותה קודם שיאכל בשבת. והיינו סעודת⁵⁷ היום דשבת, ובעצם זמנה נמשך עד תפילת⁵⁸ המנחה, אלא שחששו⁵⁹ שמא ימשך בסעודה וישכח מלהשלים. ולקדש⁶⁰ ולאכול מיני מזונות וכדומה רשאי קודם שהשלים השמו"ת, כיון שאינו סגור שבת הקבועה.

ולפי דברי הראשונים והפוסקים⁶¹ רשאי לכתחילה להתחיל בקריאת שמו"ת מיום ראשון ואילך (ולכתחילה⁶² רק ביום ולא בלילה), ובכלל 'מצוה מן המובחר' הוא, ויכול לקרות⁶³ כיצד שירצה, הכל בפעם אחת שמו"ת, או בכל יום⁶⁴

הרב סע' ה', דרך החיים, קיצור שו"ע סי' ע"ב סעי' י"א, תורת שבת, וכ"ה בשל"ה (נר מצוה ד"ה ומקודם) ועוד רבים. 56. ס' מעורר ישנים אות ק"ח, שו"ת קנה בושם ח"א סי' ט"ו. ובבירור הלכה כותב מדיליה שהזמן מתחיל ממנחה שקורין פרשה זו אפילו הוא כמה שבתות קודם (ולדבריו בשנים מסוימות אפשר להתחיל קריאת וזאת הברכה שמו"ת מד' תשרי, אך בשונה מדרכו תמיד אינו מביא שום מקור לדבריו). ושו"ר בשו"ת שבט הלוי ח"י סי' ע"ח וס' חוט שני ח"ד סי' פ"ז אות א' שמקילין בזה, וצ"ע. 57. שו"ע הרב סעי' ה' "כן ציוה רבינו לבניו שלא יאכלו שבת שחרית" וכו', וכן מוכח בהדיא מדברי הטור והראשונים ושו"ע והפוסקים, שאז גומרים קריאת התורה בציבור, ובגדר 'משלים פרשיותיו עם הציבור' הוא. ובאשל אברהם בוטשאטש שאין שום מדת חסידות להחמיר לגמור שמו"ת קודם סעודת ליל שבת. 58. היינו בשעה שמתפללים מנחה בבית הכנסת שבו רגיל להתפלל תדיר, ואפילו הוא לא התפלל עתה עמהם, אם כי יש עדיין לומר שאין בזה דין גרירה וכל זמן שיש עדיין בתי כנסיות בעיר שלא התפללו, וגם הוא לא התפלל, עדיין לא עבר זמנה - קצוה"ש סי' ע"ב הערה ז'. והנה, אפילו למ"ד (לעיל אות ו') שזמן תחילת קריאת שמו"ת דשבוע הבא הוא מיום ראשון ולא ממנחה דשבת, מכל מקום סוף זמן קריאת פרשה זו הוא בתפילת מנחה, ולפי"ז יוצא שזמן מנחה עד מוצ"ש אינו זמן קריאת שמו"ת כלל, לא דשבוע זה (אלא בדיעבד, וכדלהלן), ולא דשבוע הבא. וע"ע בארוכה בכ"ז בבירור הלכה (זילבר) הכא. 59. כמבואר בבית"ל (ד"ה ישלים) בשם אור זרוע. ולכן מכריע (במשנ"ב סק"ט ושע"צ) שלא יאחר עקב כך הסעודה לאחר חצות היום, וכן כשיש לו אורחים אל יעכבם, אלא יקרא מיד אחר סעודתו. 60. קצוה"ש סי' ע"ב הערה ו'. ושו"ר בשו"ת שאילת יעב"ץ ח"א סי' מ' שאוסר אף טעימה משום זריזין מקדימין למצוות, עיי"ש. ונראה שהכל לפי מה שהוא אדם, ורחמנא ליבא בעי, שיוכל להעביר הסדרא בשוב הדעת. 61. כמבואר במשנ"ב סק"ה, ועיי"ש שכן נהג הגר"א, ובאורחות רבינו ח"א עמ' קכ"ג שכן נהג החזו"א שקרא בכל יום מעט, עד פרשה סתומה או פתוחה (ע' להלן בהמשך הדברים), והקפיד להשאיר לסיום בשבת שחרית לאחר התפילה קודם שקידש על הכוס (וכדלהלן הערה 66 בשם הב"י עפ"י הראשונים). 62. מצד הקפידא שלא לקרוא תנ"ך בלילה כדאיתא בבה"ט סי' רל"ח סק"ב ובמשנ"ב שם (שע"צ סק"א) עפ"י פרקי דרבי אליעזר ומדרש תנחומא ועוד (ועיי"ש אות ג'). ואם יקרא 'תרגום' בלילה נוסף עליו קפידת האריו"ל לאסור זאת, וכמובא בשע"ת הכא סק"א. ועיין סי' רל"ח אות ג' לימודי זכות לענין קריאת מקרא בלילה, ובפרט לאלו הטרודים ביום, ובפרט אם ילמד מילתא בטעמא עם פרש"י וכדו', עיי"ש. 63. שו"ע הרב סעי' ו'. 64. ויסיים בסתומה או פתוחה או מקום אחר שנראה הפסק הענין - משנ"ב סק"ב בשם